24
Tardor 2026

EL BUTLLETÍ

del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

CARTA DE LA PRESIDENTA

Benvolguts, benvolgudes,

Us presentem el nou Butlletí. Un Butlletí que, com sabeu, recull totes les activitats que s'han anat fent durant el curs escolar. Volem recordar el XXXI Col·loqui de Tardor dedicat a la pedra de Banyoles, les tradicionals sortides dominicals per conèixer la nostra comarca, les nombroses xerrades d'*Els divendres, parlem*, els premis d'Humanitats Joaquim Palmada als treballs de recerca dels nostres alumnes de batxillerat, les presentacions de llibres, els actes, el Concurs de Fotografia de la Natura, les visites a museus... Un munt d'activitats que s'han fet gràcies a la col·laboració desinteressada i altruista de socis i col·laboradors. Gràcies a tots per fer possible aquest projecte!

Aquest any, a més a més, tenim la satisfacció de poder compartir una bona notícia: finalment sembla que s'ha encaminat la protecció i salvaguarda de les pintures de la Casa dels Lleons. En Jordi Galofré hi dedica un article en què explica la llarga reivindicació que n'ha fet el Centre, fidel sempre als objectius compartits de defensa del patrimoni. Enhorabona! Com a Centre, ens sentim contents d'haver ajudat a arribar on som. Pel que fa a altres temes patrimonials, paisatgístics i de desenvolupament, encara hi hem de continuar insistint i recordar que cal un esforç col·lectiu i de les nostres institucions per tenir la protecció i el desenvolupament que requereixen. Pensem, per exemple, en el monestir i la nostra voluntat de fer-ne un referent dels orígens medievals de la nostra ciutat; en el front d'estany, que de mica en mica es va densificant, la qual cosa dificulta preservar el paisatge; les propostes del Plater, que trobem plantejades amb uns criteris poc participatius, que fomenten les grans inversions externes en lloc de potenciar els interessos locals i que s'han sobredimensionat a molts municipis de la nostra comarca... Així doncs, continuarem treballant en positiu al costat de les nostres institucions.

Roser Masgrau i Plana
Presidenta del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

Núm. 24 - Tardor 2026

Edita
Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

Correcció lingüística
Isabel Roura

Foto portada
Ramon Maroto (Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya)

Fotografies
Fons Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

Disseny i maquetació
Estudi Oliver Gràfic

Impressió
Impremta Palmada

Dipòsit Legal
GI.967-2010

QUÈFEM

INFORME DE SECRETARIA

Us informem que al llarg del curs 2025-2026 hi ha hagut 30 socis nous i 7 baixes, de les quals 4 han estat voluntàries, 1 per defunció i la resta per incomunicació amb els socis. Actualment tenim un total de 386 socis.

INFORME DE LA BIBLIOTECA

L'any 2026 les tasques de catalogació dels nous llibres ingressats a la biblioteca del Centre han anat a càrrec de Narcís Camps.

El creixement del fons bibliogràfic de la biblioteca ha estat conseqüència de les aportacions de la Diputació de Girona (especialment de la col·lecció «Quaderns de la Revista de Girona»), de les donacions de les seves obres per part d'autors com Matthew Tree, Antoni Rossell, Josep Santaeulàlia, Jaume Colomer, Dolors Bramon, Mn. Jordi Font, Maria de Lluc Serra i altres, així com algunes novetats d'autors locals aparegudes per Sant Jordi 2026. Hem d'esmentar també dues donacions notables: la de Dolors Santamaria, consistent en una col·lecció enquadernada de la *Revista de Banyoles* dels anys 1982-2017, provinent de la biblioteca particular del seu marit, el nostre consoci Joaquim Duran i Ametller, i la donació de Dolors Bramon, consistent en llibres i sobretot fullets d'artistes locals (Lluís Vilà, Xicu Cabanyes, Josep Ponsatí, Jordi Bosch (*Barraca*), i altres) que Jeroni Moner havia anat recollint i guardant.

Recordem que a la pàgina web del Centre, clicant sobre l'apartat Biblioteca, es pot consultar el catàleg en línia.

AIRES POSITIUS SOBRE LA CASA DELS LLEONS

Després d'anys d'insistència, sembla que comença a encarrilar-se la preservació de les pintures i grafits de la Casa dels Lleons.

Per situar el tema, ens referim a unes pintures murals del segle XIV, amb motius zoomorfs i geomètrics, conegudes com les pintures de la Casa dels Lleons. Es troben en dues cases contigües situades al carrer del Puig de Banyoles. Es tracta d'un dels conjunts de pintura mural no religiosa d'època medieval més importants de Catalunya. A més de les pintures hi ha també grafits pintats i incisos, majoritàriament medievals, els quals també tenen un alt interès històric.

Fa més de trenta anys que es coneix l'existència d'aquestes pintures i durant aquest temps el Centre d'Estudis n'ha anat manifestant repetidament la importància excepcional i ha anat alertant sobre el perill de la seva degradació. Per a informació dels socis del Centre, fem un petit repàs de les gestions fetes.

PRIMERES NOTÍCIES

Tot va començar el 1995, quan, en ocasió d'un permís d'obres, Joan Rull, l'arquitecte tècnic municipal de Banyoles en aquells anys, va fer constar que s'hi havien detectat «pintures que poden tenir un cert valor històric». La notícia va preocupar tant a Jeroni Moner, aleshores president del Centre d'Estudis, com a Antoni Bramon, responsable de la Secció de Patrimoni del Centre. Un informe preparat pel Centre el mateix 1995 posava en valor l'edifici i «les pintures de les golfes» i expressava la necessitat de preservar-les. Malgrat el coneixement d'aquesta realitat, no es va fer res per salvaguardar-les, a causa, bàsicament, de desavinences amb la propietat.

GESTIONS INICIALS DEL CENTRE D'ESTUDIS COMARCALS DE BANYOLES

Per mirar de desencallar la situació, l'any 2002, el Centre d'Estudis va impulsar dues iniciatives. En primer lloc, va

encarregar un estudi a Josep M. Bosch i Casadevall, que va elaborar un informe que posava en relleu el valor de les pintures i els grafits. La premsa (*El Punt* i *Diari de Girona*) se'n va fer ressò. En segon lloc, va dedicar el Col·loqui de Tardor d'aquell 2002 a l'art gòtic dels segles XIII i XIV al Pla de l'Estany i, entre les diverses ponències que s'hi van presentar, n'hi va haver dues que van fer referència a les pintures de la Casa dels Lleons.

La primera va anar a càrrec de Glòria Fernández Somoza, de la Universitat Autònoma de Barcelona, i es va titular «Decoració pictòrica civil i eclesiàstica a la vila de Banyoles durant els segles XIII i XIV». La ponència descrivia detalladament les pintures de la Casa dels Lleons, plantejava una cronologia («no sembla gens equivocat atorgar una data enclavada a finals del segle XIII), les comparava amb altres exemples coneguts i acabava remarcant la importància de les pintures dins d'una casa medieval, ja que la major part de la decoració mural provinent de l'arquitectura civil s'ha perdut.

La segona intervenció va ser la de Josep M. Bosch i Casadevall i es va titular «La realitat incisa dels segles XIII i XIV. Els grafits figuratius de la Casa dels Lleons de Banyoles». La ponència analitzava dos subconjunts de grafits figuratius, alguns datats probablement entre els segles XIII i XIV, i expressava el seu valor com a documents històrics que ofereixen dades sobre els recintes emmurallats, les màquines de guerra, els vestits, les sabates, les armes d'època medieval, etc.

Els textos de totes dues intervencions es van publicar en el volum que recull les ponències d'aquell col·loqui: Antoni Torres i Jeroni Moner (ed.*), Art gòtic dels segles XIII i XIV al Pla de l'Estany,* Banyoles 2008.

Gràcies, doncs, a aquestes aportacions quedava ben determinada la importància excepcional de les pintures. Calia, per tant, assegurar-ne la preservació. Per aconseguir-ho, el Centre d'Estudis va proposar que es declaressin Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) i va aconseguir que, en el ple del 22 de juliol de 2002, l'Ajuntament de Banyoles aprovés sol·licitar a la Generalitat aquesta protecció i, més tard, el desembre del mateix any, fes efectiva la sol·licitud a la Subdirecció General del Patrimoni Cultural. Dissortadament, la declaració no es va produir aleshores, però sí que es va aconseguir, almenys, que les pintures i els grafits s'incloguessin en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català de la Generalitat de Catalunya (2004). L'*Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya* descriu detalladament les dues cases, les pintures murals i els grafits. Aquesta inclusió no anava acompanyada de cap protecció especial, però, com a mínim, qualsevol actuació que pogués afectar les pintures havia de ser aprovada per la Generalitat.

PRIMERA JORNADA DE REFLEXIÓ

La falta d'acord amb la propietat provocava l'estancament de la situació. El Centre d'Estudis, presidit ja per Roser Masgrau, preocupat pel perill evident d'un deteriorament irreversible de les pintures, va impulsar noves iniciatives. Una d'elles va ser la celebració, el 2 d'abril de 2022, d'una jornada de reflexió titulada «Les pintures murals de la Casa dels Lleons: un patrimoni desconegut». Hi van participar el restaurador Pere Rovira, l'historiador de l'art Pere Freixas, l'arqueòleg Josep Manuel Rueda i tres socis del Centre d'Estudis (Antoni Torres, llicenciat en història de l'art; Rosa Lluch, professora de la Universitat de Barcelona, i Josep Grabuleda, arxiver municipal de Banyoles). La presidenta del Centre d'Estudis, Roser Masgrau, es trobava de viatge i va delegar en Roser Juanola la coordinació de la taula rodona. Es va visitar la casa i es van poder examinar les pintures. La jornada va servir per aprofundir en el coneixement d'aquest element patrimonial. Tots els ponents van coincidir en

la importància d'aquestes pintures i en la imperiosa necessitat de salvaguardar-les. Tant Pere Rovira, del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya, com la resta de ponents es van mostrar partidaris d'extreure les pintures i col·locar-les en un lloc segur. Els mitjans de comunicació locals i nacionals se'n van fer ressò.

Era evident i notòria la importància de les pintures. Era evident i notòria, també, la precarietat en què es trobaven. Tot i així, la situació continuava sense solucionar-se.

LA DECLARACIÓ DE BCIN QUE NO ARRIBA

El Centre d'Estudis, però, no defallia en l'esforç per salvar les pintures. El mes de febrer de 2024, la Secció de Patrimoni del Centre d'Estudis va elaborar un *Llistat d'edificis i altres elements de Banyoles susceptibles de ser protegits o d'augmentar-ne el nivell de protecció*. En aquest document es tornava a demanar la declaració de BCIN per a la Casa dels Lleons, i s'incidia en l'interès especial de les pintures pel fet de constituir un conjunt pictòric singular a Catalunya perquè, com ja hem explicat, no prové d'edificis religiosos o de grans palaus, sinó d'una casa benestant de la societat civil. El document insistia que el mal estat de conservació de les pintures demanava una actuació urgent, que podia veure's afavorida amb la declaració de BCIN.

L'informe va ser presentat a l'Ajuntament de Banyoles. L'alcalde es va mostrar receptiu i semblava que es produiria una solució positiva del conflicte que allunyés definitivament les pintures de la situació de risc en què es trobaven. Tanmateix, el compromís no es va concretar. La persistència del perill i, especialment, l'amenaça que representaven les inclemències meteorològiques van fer créixer la preocupació. Diversos membres del Centre d'Estudis van traslladar reiteradament a l'Ajuntament la seva inquietud. Malgrat la urgència del cas i les gestions efectuades, no es va obtenir cap compromís efectiu. Finalment, davant la continuïtat d'una situació de risc per a la conservació de les pintures, el Centre d'Estudis va impulsar la presentació, el 17 de gener de 2025, d'una moció al Ple municipal de Banyoles «per demanar actuacions urgents en temes patrimonials de la ciutat», entre els quals s'esmentaven les pintures de la Casa dels Lleons. Malauradament, l'equip de govern de l'Ajuntament de Banyoles va considerar aquesta moció com un atac polític a la seva gestió (cosa que estava molt lluny de la voluntat del Centre), i en el Ple municipal del 27 de gener de 2025, la moció va ser desestimada.

DECLARACIÓ DE BCIL

Tot i rebutjar la moció, l'Ajuntament de Banyoles va iniciar la tramitació de la declaració de BCIL. El juny de 2025, Andrea Ferrer, conservadora del Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles, i Lluís Figueras, director dels museus de Banyoles i coordinador de Patrimoni Cultural, van presentar un informe tècnic per a la declaració de Bé Cultural d'Interès Local (BCIL), en el qual, després de descriure la situació de les pintures, afirmaven: «En termes generals, aquestes pintures, realitzades al tremp, es troben en un estat de conservació molt dolent degut a la manca de manteniment i al seu entorn mediambiental, molt exposat a les incidències climàtiques, degut en bona part al deficient estat de la teulada». Finalment, el 31 de juliol de 2025, l'Ajuntament de Banyoles va aprovar la declaració de BCIL per a la Casa dels Lleons. Va ser, certament, un pas important per a la resolució del conflicte.

MANTENIR LES PINTURES IN SITU O ARRENCAR-LES

A més de la declaració de BCIL, l'Ajuntament va impulsar també la declaració de BCIN. Responent a una sol·licitud

municipal del mes de març de 2025, Pere Rovira, del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya, va presentar una *Avaluació de les línies d'actuació davant l'estat de conservació de les pintures murals de la Casa dels Lleons* (8 d'abril de 2025). L'informe descrivia l'edifici i les dues habitacions on es troben les pintures i n'analitzava l'estat de conservació. El diagnòstic de Pere Rovira era demolidor: «l'edifici evidencia una deixadesa absoluta, amb una imatge d'abandonament i deteriorament; la coberta i el tempanell que suporta les pintures presenten mal estat de conservació; hi ha un risc elevat d'esfondrament del teulat i de la paret mitgera, la qual cosa incidiria directament en les pintures murals; l'estat de conservació de les pintures és molt dolent, amb pols, brutícia, humitats, deteriorament del suport, esquerdes...» La situació descrita, per tant, era d'una gravetat extrema: «Si l'edifici continua el seu procés de degradació, les pintures murals gòtiques (i la resta de patrimoni històric que inclou) es perdran irremeiablement. Ja no estem parlant de la degradació lenta i continuada d'una pintura mural sotmesa a alteracions mediambientals, sinó de la possibilitat real de col·lapse de tot el conjunt en qualsevol moment, amb la pèrdua total de les pintures i sense possibilitat de recuperació ni restauració». Es proposava, per tant, una intervenció urgent de consolidació i fixació de la pintura mural, una intervenció arquitectònica urgent en el teulat i una consolidació de l'envà pel risc d'ensorrament.

Aquest informe era important perquè presentava un canvi de criteri del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya sobre si era més convenient arrencar les pintures o mantenir-les a la Casa dels Lleons. Contradient el que s'havia defensat fins aleshores, Pere Rovira es decantava rotundament per mantenir-les in situ. Certament, els criteris poden diferir entre uns i altres, però el que ha de quedar clar per sobre de tot és la finalitat principal, que és la protecció de les pintures.

EPISODIS FINALS

A finals de desembre de 2025 es van produir pluges intenses i persistents que, associades a un episodi de llevantada, van agreujar notablement les patologies existents. Feia temps que la coberta de la finca presentava un forat, fet que facilitava l'entrada d'aigua i posava més en risc encara tant l'edifici com les pintures. Davant d'aquesta situació, el Centre d'Estudis va promoure la presentació de diverses instàncies als Serveis Territorials de Girona del Departament de Cultura de la Generalitat, al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya i a l'Ajuntament de Banyoles, instant les actuacions necessàries per salvaguardar les pintures. La premsa va tornar a fer-se ressò de la situació.

I a partir d'aquí la situació va començar a evolucionar de manera positiva. Per fer un seguiment de les actuacions es va constituir una comissió mixta entre l'Ajuntament i el Centre d'Estudis.

Per la seva banda, l'Ajuntament de Banyoles va obrir un expedient als propietaris i, finalment, sembla que s'ha començat a caminar en la bona direcció. Així doncs, el Centre d'Estudis, d'una banda, vol expressar la seva satisfacció perquè aparentment les pintures estaran salvaguardades i, de l'altra, es compromet a mantenir la pressió perquè el conjunt de pintures i grafits de la Casa dels Lleons sigui declarat Bé Cultural d'Interès Nacional, quedi definitivament protegit i salvaguardat i sigui visitable el més aviat possible.

Jordi Galofré

CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

XXIII CICLE DE SORTIDES

ITINERARI D'OBRA PRIVADA D'EN JERONI MONER: REHABILITACIONS D'HABITATGES DEL NUCLI HISTÒRIC

El 21 de setembre de 2025, es va dur a terme la primera sortida del XXIII cicle ***Conèixer el Pla de l'Estany***, organitzada conjuntament amb el Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya (COAC) de la demarcació de Girona. L'activitat, que va reunir una vuitantena de participants, tenia com a objectiu visitar cinc habitatges del nucli històric de Banyoles rehabilitats per l'arquitecte Jeroni Moner (*Noni*), continuant itineraris d'anys anteriors dedicats a la seva obra.

Després de la presentació a la plaça Major, els assistents es van dividir en quatre grups que, guiats per diversos arquitectes, van anar alternant les visites als diferents edificis. Es van visitar cases destacades com la Pagès-Barceló, primera intervenció de Moner al barri vell; Can Bombeta, antiga residència i estudi de l'arquitecte; Can Costa-Coll, d'origen medieval i amb una notable recuperació interior centrada en la llum natural; Can Terrades, amb una intervenció acurada, i Can Bosch-Masanas, una de les darreres grans rehabilitacions de l'arquitecte en la

qual destaca la reproducció d'una finestra geminada desapareguda a principis del segle xx.

Agraïm l'acollida tan càlida i amable de totes i cadascuna de les llars a què vam poder accedir. La jornada es va tancar amb un refrigeri ofert pel COAC.

ESPONELLÀ

El 12 d'octubre de 2025 es va celebrar la segona sortida del cicle, que ens va portar a recórrer els nuclis de Vilert i Espinavessa, al municipi d'Esponellà. Un total de vint-i-quatre participants es van desplaçar des de Banyoles per iniciar una passejada guiada amb les explicacions d'en Llorenç de les Anglades i en Rafel Ponsatí.

A Vilert, vam visitar indrets com la capella de Sant Esteve i el cementiri, on destaca una àmfora romana portada pel darrer mossèn del poble. Durant el recorregut, també vam comentar curiositats sobre la toponímia de les cases i, un cop arribats a l'església de Santa Maria, ens vam fixar en alguns elements arquitectònics, com l'ull de bou; els materials constructius emprats, propis de la zona, com ara el travertí, i el mobiliari religiós, com la calaixera decorada de la sagristia.

La ruta va continuar cap a Espinavessa, mentre resseguíem el riu Fluvià i observàvem el paisatge agrícola i natural, amb panoràmiques de la plana i les muntanyes de l'Alta Garrotxa i el Pirineu. Al poble, vam visitar l'església de Sant Llorenç, amb un interior ben conservat tant pel que fa als retaules com les columnates i les pintures de les parets, i elements simbòlics destacats.

La caminada va finalitzar al migdia, després d'una jornada centrada en el patrimoni històric, cultural i natural de la zona.

SERINYÀ

El 9 de novembre de 2025 es va dur a terme la tercera sortida del cicle, aquesta vegada a Serinyà, amb vint-i-dues persones participants. Després de sortir de Banyoles, el grup es va reunir a la plaça de l'Ajuntament, on vam presentar en Narcís Soler, catedràtic emèrit d'arqueologia a la Universitat de Girona i gran coneixedor dels jaciments prehistòrics de Serinyà, que va guiar part de la visita.

Tot just iniciar la caminada, vam comentar la història de la masia de Can Carreres i, en travessar el Serinyadell, vam

observar els antics rentadors. Des del pla de Serinyà, el grup va gaudir d'unes magnífiques vistes del Pirineu. En Salvador Sarquella va aportar apunts geològics sobre el terreny.

Al llarg del recorregut vam visitar diversos elements patrimonials: una balma, el forn de calç de Can Melca, els horts del Pou, el Molinot i diverses fonts. La Pilar Castel també va destacar la tasca de manteniment d'alguns espais naturals i fonts del municipi. Posteriorment, el grup va visitar el pou de glaç, utilitzat entre els segles XVII i XIX.

Finalment, a la Bora Gran d'en Carreres, punt central de la nostra sortida, en Narcís Soler va explicar la història d'aquest jaciment magdalenià: des que el van descobrir el 1866, passant per les excavacions successives de Català, Alsius, Bosoms i els germans Corominas, fins que s'hi van aturar els treballs i es van iniciar els de la zona del Reclau Viver. I com a aspecte més anecdòtic, però que mostra la importància que li atorga el poble de Serinyà, la Pilar va remarcar que la cova dona nom a l'escola pública de la població. Vam acabar la sortida als afores de Serinyà tot agraint especialment l'acompanyament d'en Narcís.

CRESPIÀ

El 14 de desembre de 2025 es va dur a terme la quarta sortida del cicle, aquesta vegada al municipi de Crespià, amb una participació de vint-i-cinc persones. Després de reunir-nos a Banyoles, el grup es va desplaçar fins a la plaça Major de Crespià, on vam iniciar l'itinerari tot suportant el vent fred característic de la zona, que els veïns anomenen *aurella*. Aviat, però, el temps va millorar i vam poder gaudir de bones vistes del riu Fluvià des del capdamunt d'un penya-segat, mentre rebíem explicacions geològiques i botàniques d'en Salvador Sarquella i en Rafel Ponsatí, respectivament.

El recorregut va incloure parades a llocs d'interès com les ruïnes de l'ermita de Sant Bartomeu del Portell, on es van comentar aspectes històrics i constructius, i diversos forns de calç. El fet que se n'hagin localitzat una vuitantena a tota la comarca evidencia que havien estat importants per a l'economia local. També vam visitar la pedrera de Cal Taco, destacada pel seu valor paleontològic. Allà en Salvador ens van explicar els processos geològics que han permès la conservació de fòssils. De fet, a partir de 1985, els arqueòlegs van començar a treballar en ferm en aquest jaciment i es va arribar a excavar en nou zones. Actualment, es troben en un període entre campanyes, i es preparen per iniciar la propera excavació.

Al llarg de la caminada, vam observar altres elements arquitectònics, com antics rentadors, i també naturals, com rieres i diferents espècies de pins, tots explicats amb detall per en Salvador i en Rafel. Finalment, després de gaudir d'una panoràmica des del Portell, el grup va tornar cap al poble, tancant la sortida amb bons desitjos nadalencs.

SANT MIQUEL DE CAMPMAJOR

El diumenge 11 de gener de 2026 es va dur a terme la cinquena sortida del cicle al municipi de Sant Miquel de Campmajor, amb una trentena de participants. La caminada es va iniciar a Falgons, amb una visita guiada al castell, conduïda per l'alcalde, Oriol Serrà. Vam poder conèixer la història medieval de l'edifici, així com les recents actuacions de restauració i les excavacions arqueològiques que han permès descobrir restes del recinte original. També es va destacar l'entorn del castell, on els actuals propietaris han plantat vinyes amb el raïm de les quals elaboren un vi de proximitat.

Tot seguit, el grup va emprendre l'ascens cap a Montfalgó, primer per camins suaus i després per un bosc d'alzines amb més pendent. Durant la pujada vam observar unes formacions rocoses singulars, conegudes com els Caus Grossos, de les quals en Salvador Sarquella ens va donar tot un seguit d'explicacions geològiques, acompanyades d'algunes observacions faunístiques d'en Josep Estarriola. Des del turó de Montfalgó, punt més alt de l'itinerari, es va explicar el fenomen de la captura fluvial que té com a protagonista el riu Ritort.

Després de passar pel turó d'en Trulls, la ruta va continuar amb un descens pronunciat fins a la font i l'església de Falgons. La jornada es va cloure amb comentaris finals d'en Josep i l'Elisabet, i amb la satisfacció d'haver gaudit d'un matí hivernal agradable i en bona companyia.

VILADEMULS

El diumenge 8 de febrer de 2026 vam passejar pel municipi de Vilademuls. Era la sisena sortida del cicle, guiada per en Pere Llorens i amb la participació d'una trentena de persones. El grup va iniciar la ruta a Ollers, on vam visitar elements patrimonials com la creu de terme renaixentista de la plaça i l'església de Sant Martí. En aquest punt, vam conèixer detalls de la vida de Mn. Baldiri Reixach i les reformes que va impulsar a l'edifici gràcies a les explicacions d'en Rafel Ponsatí.

La caminada va continuar cap al Gorg Blau, passant per Can Barrera. El trajecte ens va oferir unes postals espectaculars: primer, vam veure una bonica *bauma* i, tot seguit, una cortina fina d'aigua que queia del cim. Finalment, vam arribar al Gorg Blau, que era ple d'aigua i amb una bona cascada. Després de tornar enrere, el recorregut va seguir entre masies i camins rurals fins a arribar a l'Alzina Grossa de la Serra i al rec del Ramirol, que vam travessar pel pas

de les Eugues. També vam visitar la font de la Bogeria, amb cabal abundant.

Altres punts destacats van ser el Pi Gros d'en Motes, de grans dimensions, i un salt d'aigua al rec de la Fontsanta. La sortida es va cloure amb el retorn al punt inicial després d'un matí assolellat i agradable.

SANT JULIÀ DE RAMIS

El diumenge 8 de març de 2026 es va fer la setena sortida del cicle, aquesta vegada a Sant Julià de Ramis, amb una vintena de participants. Vam iniciar l'itinerari a la plaça de la Font Picant, on vam observar un monòlit cobert d'escultures i les ceràmiques d'Emília Xargay que hi ha a la font, tot escoltant les explicacions d'en Rafel Ponsatí. En Salvador Sarquella, per la seva banda, va explicar l'origen de l'aigua picant. Sense moure'ns gaire, també vam poder observar l'església del poble des de l'exterior.

La ruta va continuar per camins de terra, amb explicacions geològiques i botàniques sobre les roques i la vegetació, com les alzines sureres. Vam passar a prop de Ca l'Arnau,

gran casa pairal amb un viver d'aigua picant, i vam seguir el carril bici fins a arribar a una barraca on antigament es recollia l'aigua d'una font (també picant) per distribuir-la a les cases veïnes. La caminada ens va conduir fins al priorat en ruïnes de Sant Vicenç de les Roquetes, del qual els nostres guies van comentar la història i la construcció.

A causa del nivell alt del riu, no vam poder accedir a la cova de les Goges, però sí que durant la pujada vam poder observar espècies vegetals variades i bones vistes. A l'església dels Sants Metges, els nostres guies, acompanyats per en Pere Pujolràs, regidor de Sant Julià de Ramis, van explicar-nos aspectes geològics relacionats amb el massís de les Gavarres i històrics, especialment de les vies romanes i també de l'interior de l'església. Finalment, vam visitar el castell romà abans que la pluja en obligués a tornar als cotxes, i vam tancar, així, una matinal ben enriquidora.

BESALÚ

El diumenge 12 d'abril de 2026 vam fer la vuitena i última sortida del curs 2025-2026 de *Conèixer el Pla de l'Estany*. El recorregut va tenir lloc pels voltants de Besalú i el van guiar membres de l'Associació d'Amics de Besalú i el seu Comtat

com a continuació de les col·laboracions entre les dues entitats iniciades dos anys enrere. Un cop arribats a Besalú, els disset participants vam iniciar la caminada des del Pont Vell.

La primera parada va ser a la Creu del Candell, on es va recordar l'afusellament de trenta-tres persones durant la tercera carlinada. Mentre pujàvem, vam aturar-nos davant del mas Pitra per contemplar les vistes sobre l'Alta Garrotxa. Tot continuant, vam visitar espais com la font de l'Ametller, lloc on s'havien fet fontades anys enrere, i un antic oratori vinculat a la Veracreu de Besalú, un dels símbols heràldics de la vila. També vam observar elements naturals i geològics al llarg del camí, acompanyats de les explicacions d'en Salvador Sarquella.

Després d'un descens, el grup va arribar a l'església de Sant Fruitós d'Ossinyà, de la qual vam conèixer detalls històrics, arquitectònics i llegendaris gràcies a en Lluís Juncà, membre dels Amics de Besalú i el seu Comtat. Vam continuar la ruta i vam pujar fins al puig Cornador, amb la capella del Sagrat Cor i unes vistes panoràmiques excepcionals de la comarca i més enllà. Aquesta parada ens va permetre conèixer detalls històrics del lloc: funcionalitats, esdeveniments, construcció de la capella, etc.

La jornada es va tancar amb el retorn cap a Besalú i l'agraïment del guiatge dels Amics de Besalú, mentre celebràvem una sortida enriquidora malgrat el temps ennuvolat.

CICLE DE XERRADES

ELS DIVENDRES, PARLEM

«LA LÍRICA TROBADORESCA MEDIEVAL»

El 19 de setembre de 2025 vam reprendre el cicle *Els divendres, parlem* amb una conferència presentació del llibre *La lírica trobadoresca medieval*, del doctor Antoni Rossell. Va ser una vetllada molt interessant. La professora Marissa Planas en va conduir la presentació i va anar formulant preguntes a l'autor seguint les diferents temàtiques que aborda el llibre: l'amor cortès, l'emoció, la música...

En el llibre no se segueix una pauta descriptiva dels períodes o dels trobadors i joglars que ens han deixat la seva obra, sinó que s'endinsa en una anàlisi molt més profunda i complexa que intenta imbricar l'obra de trobadors i joglars en l'estructura econòmica i social de l'època medieval. Els valors, les categories socials, el concepte d'amor, d'erotisme, d'honor... tots aquests elements estan reflectits en l'obra dels poetes medievals, i l'autor ens els va fer evidents i els va desgranar amb exemples dels seus poemes.

El regal va ser que Toni Rossell, que no només és un prestigiós investigador de la poesia trobadoresca sinó també un cantant i intèrpret qualificat d'aquestes obres, ens va obsequiar amb dues cançons admirablement interpretades.

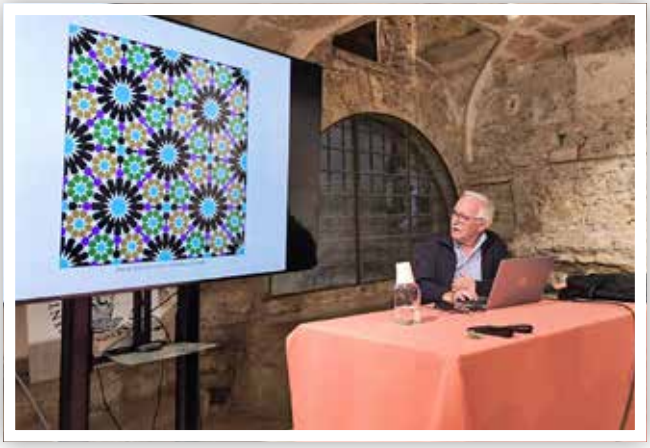
Un bon inici de curs que va comptar amb més de cinquanta assistents.

«TESSEL·LACIONS AMB ESTRELLES I ROSETES»

El divendres 10 d'octubre de 2025, el nostre consoci Toni Sellarés ens va oferir una conferència molt interessant sobre les tessel·lacions amb estrelles i rosetes en l'art.

Sobretot va centrar-se en exemples de decoració de l'art islàmic de la península Ibèrica, del nord d'Àfrica i de l'Orient Mitjà. Ens va oferir una visió diferent de l'art a partir dels ulls d'un matemàtic, la visió del qual descobreix les habilitats dels autors anònims i la complexitat de les estrelles i tessel·lacions de les sanefes. Darrere la seva bellesa i harmonia amaguen unes estructures geomètriques molt complexes i d'una gran diversitat.

Toni Sellarés és llicenciat en Matemàtiques per la UAB, doctor en Matemàtiques per la Universitat Politècnica i ha estat professor de la UdG.

«SOBRE ELS DIMONIS. TAMBÉ N'HI HA A LA CIÈNCIA»

Tal com deia la presentació de la xerrada, sembla que, de dimonis, a la ciència també n'hi abunden. El ponent ens va explicar que, des del segle XVII, tot un seguit d'homes de ciència, com Descartes, Laplace o Darwin, es van recolzar en els dimoniets quan no sabien explicar alguna de les seves teories. Fins i tot Einstein i la física quàntica van recórrer a aquest artifici. (En aquest darrer cas, els «dimonis» som les persones mateixes quan fem d'observadors d'experiments quàntics.) Per tant, aquests «dimonis» no sempre són dolents, contràriament al que podríem suposar a partir del nostre imaginari.

Per altra banda, vam poder descobrir un reguitzell de dimonis, uns de més coneguts que altres, tal com els que recull el *Diccionari Infernal* de Collin de Plancy, en què arriba a citar-ne fins a seixanta-nou. El ponent va aprofitar els dibuixos d'aquest llibre per fer-nos veure les diferents tipologies de dimonis.

Va ser una xerrada ben instructiva que ens va intentar fer entendre com aquests éssers poden ajudar la ciència.

CONFERÈNCIA DE GERMÀ BEL

El dia 20 de març de 2026, ens va acompanyar el professor Germà Bel, el qual, en lloc de fer una dissertació sobre l'estructura vial i les xarxes de comunicació del país i els seus condicionants polítics i de finançament, va optar per un model molt més àgil i interessant.

Després d'una breu introducció general, va convidar els assistents (molt nombrosos) a fer-li preguntes. D'aquesta manera, es va generar un diàleg molt interessant a partir del qual van sortir temes com els aeroports i les seves connexions, els trens d'alta velocitat, les rodalies, els tramvies etc. Les seves respostes, amb criteris molt raonats, basant-se especialment en el binomi cost/benefici, ens van donar nous elements per entendre tota la complexitat de l'àmbit de les comunicacions.

L'assistència va ser molt nombrosa i vam arribar al límit de la capacitat del Tint.

«EL CICLE TROIÀ EN LA ICONOGRAFIA OCCIDENTAL»

Els divendres 10 i 17 d'abril de 2026 vam tenir el doctor i helꞌlenista Joaquim Gesti al Tint, en una sessió més d'*Els divendres, parlem*.

Va ser un petit cicle de dues sessions que ens va permetre fer un recorregut apassionant resseguint les expressions artístiques a l'entorn d'aquest tema tan europeu: el cicle troià.

Així, vam anar des de la ceràmiques gregues del segle VII aC fins a Dalí a partir d'un devessall d'imatges i referències gregues, romanes, renaixentistes, barroques, neoclàssiques, prerafaelites i surrealistes. I acompanyant les imatges i els diferents episodis del cicle, Gesti ens va anar desgranant tota la complexitat dels personatges de la mitologia grega. Va ser un viatge fantàstic i ben conduït del qual tothom va gaudir molt.

Hi va haver una assistència molt nombrosa que va agrair de manera entusiasta a l'amic Joaquim Gesti el seu mestratge.

PRESENTACIÓ D'*AQUÍ HI HA DRACS*, D'ANTONI ROSSELL

El divendres 24 d'abril de 2026 va tenir lloc, al Tint, la presentació del llibre *Aquí hi ha dracs*, d'Antoni Rossell. Es tracta d'una obra suggerent que ens endinsa en el món fascinant i desconegut de l'època medieval, que l'autor coneix molt bé. Tal com indica el subtítol (*De la tradició medieval al món contemporani*), el llibre connecta el món medieval, ple d'enigmes, amb el món dels nostres dies, i planteja temes com els falsos secrets (les notícies falses o *fake news*), els monstres, la màgia, el sexe, la violència, els herois, etc. que van tenir un gran pes en l'univers medieval i que continuen vigents en el món contemporani. La presentació va anar a càrrec de Matthew Tree, que va mantenir un interessant diàleg amb l'autor comentant aspectes del llibre. L'autor va respondre també les diverses intervencions dels assistents.

PRESENTACIÓ DE *ROCK I ALTRES RITMES*

El divendres 29 de maig de 2026 va tenir lloc la presentació al Pla de l'Estany del llibre *Rock i altres ritmes* per part dels seus autors: Xavier Castillón (Barcelona, 1967), periodista cultural de llarga trajectòria a *El Punt-Avui*, i Eloi Camps (Banyoles, 1994), soci del CECB, doctor en Comunicació Cultural i eventual cronista del panorama musical passat i present.

Després d'un repàs exhaustiu a l'estructura i els continguts del llibre, la brevetat del qual s'explica pels límits que imposa la col·lecció «Quaderns de la Revista de Girona», els autors van encetar un intercanvi d'opinions amb els assistents a la presentació, alguns d'ells membres destacats del panorama musical banyolí.

JOAQUIM NADAL PRESENTA EL LLIBRE *BANYOLES I...* DE JORDI GALOFRÉ

El divendres 5 juny de 2026 va tenir lloc la presentació del llibre *Banyoles i...*, una visió literària de Banyoles i la seva comarca, del nostre consoci Jordi Galofré. Va obrir l'acte l'editor, Anton M. Rigau, que va expressar la seva satisfacció per la publicació del llibre.

La presentació de l'obra va anar a càrrec de Joaquim Nadal, que va comentar les aportacions d'alguns dels autors que configuren el llibre i va valorar positivament el recull, que permet fer-se una idea de la importància de nostre paisatge i del nostre entorn, i va evocar els anys d'infantesa passats al Collell.

Va tancar l'acte Jordi Galofré, que va completar la panoràmica presentada per Joaquim Nadal i va explicar l'origen de la sèrie d'articles publicats mensualment, sota l'epígraf de «Banyoles i...», a la revista *Els Colors del Pla de l'Estany* durant divuit anys.

ELS DISSABTES, SORTIM

VISITA A PRADA DE CONFLENT I A LA MINA CANTA

El dissabte 27 de setembre va tenir lloc una nova sortida del cicle *Els dissabtes, sortim*, que va consistir en una visita a Prada de Conflent i a la Mina Canta de la Vajol. Hi van participar trenta-dues persones.

La visita a Prada la va guiar una persona dels Serveis Educatius del Museu de l'Exili. Va consistir a visitar l'espai Pau Casals, on vam poder contemplar moltes fotografies i alguns objectes personals del mestre, veure la casa on va morir Pompeu Fabra, entrar a l'església parroquial de Prada per contemplar el magnífic retaule barroc de Sant Pere, i fer un petit recorregut pel poble fins a arribar a la Villa Colette, on va viure Pau Casals. A la plaça del poble, al costat del Cafè de la Pau, on solien reunir-se alguns exiliats banyolins, Jordi Galofré va explicar que a Prada i altres pobles del voltants com Illa s'hi van refugiar unes seixanta-cinc persones de Banyoles i de la comarca, en va enumerar uns quants i va explicar les característiques del seu exili.

Retornats a la Jonquera per dinar, a la tarda vam anar fins a la Mina Canta de la Vajol, una mina de talc en desús que va ser condicionada pel govern de la República per guardar les obres d'art provinents de la Junta Central del Tresor Artístic i altres organismes estatals. Actualment aquesta mina és propietat de l'Ajuntament de la Vajol, que està a l'espera de museïtzar-la definitivament.

En resum, va ser una jornada que va permetre una aproximació a l'exili republicà, un dels episodis més dolorosos de la guerra del 1936-1939.

VIII EDICIÓ DEL PREMI D'HUMANITATS JOAQUIM PALMADA I TEIXIDOR

IVET SURROCA, GUANYADORA DE LA VIII EDICIÓ DEL PREMI D'HUMANITATS JOAQUIM PALMADA I TEIXIDOR

«El receptari de l'avi Jaume. El procés de creació d'un llibre de receptes», d'Ivet Surroca, va ser el treball guanyador de la VIII edició del Premi d'Humanitats Joaquim Palmada i Teixidor que va atorgar el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles l'abril passat.

Aquest treball de l'alumna de l'INS Pla de l'Estany, guardonat amb 400 euros, va ser escollit d'entre els vuit treballs de recerca de batxillerat que van presentar els tres instituts del Pla de l'Estany. Durant l'acte, també es va fer entrega de dos accèssits valorats en 200 euros cadascun. El primer va ser per a Joana Rodríguez Prat, de l'INS Josep Brugulat, pel treball «L'Arqueta de Banyoles». El segon va reconèixer el treball «Els noms dels carrers i les places de Porqueres», d'Abril Riera Masanas, alumna de l'INS Pla de l'Estany.

Felicitem tots els alumnes participants per l'alt nivell del seus treballs.

Podeu veure els videoresums dels estudiants participants al nostre canal de Youtube: *https://www.youtube.com/playlist?list=PL8yat7yhihkY5xtkht-fOPaXVjGJ-HSW3*

XXIV CONCURS DE FOTOGRAFIA DE LA NATURA

LLIURAMENT DE PREMIS I INAUGURACIÓ DE LA XXIV EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIA DE LA NATURA

El divendres 19 de juny, a les 8 del vespre, es va celebrar al Museu Darder de Banyoles el lliurament dels premis als guanyadors i es va inaugurar l'exposició de la XXIV edició del Concurs de Fotografia de la Natura convocat pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, Limnos, la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona i el Museu Darder de Banyoles.

La participació va ser de 64 persones que van enviar un total de 174 fotografies digitals. Se'n van descartar 18 perquè no complien els requisits de les bases. El jurat, format per un membre de cadascuna de les entitats organitzadores i dos fotògrafs professionals, va visualitzar totes les imatges fins a triar-ne 34, que són les que es van exposar fins el 13 de setembre a la Sala d'Exposicions Temporals del Museu Darder de Banyoles. Posteriorment, l'exposició va desplaçar-se a la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona.

El primer premi, de 400 euros, va ser per a Oriol Palmada Barceló i la fotografia titulada *Dualitat*, feta a Rocacorba, al municipi de Falgons. El premi de 250 euros a la millor fotografia realitzada per un soci d'alguna de les entitats que organitzen el concurs o bé una persona vinculada a la Universitat de Girona, va ser per a Marta Roura Xiqués, sòcia de Limnos, amb la fotografia *Llum i calma*, feta a Banyoles. El premi a la millor fotografia obtinguda al Pla de l'Estany, amb una dotació de 250 euros, va ser per a Jaume Planas Pujades, amb la fotografia *Papilio machaon*, capturada a les basses de Can Morgat (Porqueres).

La propera edició tindrà com a temàtica els canvis en la natura.

PRESENTACIÓ DEL QUADERN 45 *EL TEIXIT EMPRESARIAL DEL PLA DE L'ESTANY: PASSAT, PRESENT I FUTUR*

El dia 15 de novembre de 2025 va tenir lloc, al Tint, la presentació de les dues darreres publicacions del Centre d'Estudis Comarcals: el Butlletí número 23 i el Quadern número 45, titulat *El teixit empresarial del Pla de l'Estany: passat, present i futur*.

La presidenta del CECB va presentar l'acte: primer va fer una breu ressenya del Butlletí, que va completar Isabel Roura com a responsable de la publicació, i a continuació van intervenir Miquel Boix, M. Dolors Berga i Àngels Xabadia, codirectors del Col·loqui del 2024. Tots tres van explicar la importància del teixit empresarial de la nostra comarca i van desgranar els continguts que els lectors poden trobar en el Quadern, que recull les ponències del Col·loqui de Tardor dedicat a aquesta temàtica.

L'acte, que va reunir una vintena de persones, va finalitzar amb el repartiment de les publicacions entre els socis assistents.

XXXI COL·LOQUI DE TARDOR (2025)

La pedra de Banyoles

Els dies 3, 4 i 5 d'octubre de 2025 es va celebrar el XXXI Col·loqui de Tardor, que duia per títol «La pedra de Banyoles».

Podeu veure totes les ponències que es van dur a terme el dissabte dia 4 al nostre canal de Youtube: *https://www.youtube.com/playlist?list=PL8yat7yhihkai7TbtYdAznImrAaSV2QSw*

ALTRES

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE *SIGNES*

El migdia del dissabte 29 de novembre de 2025, al Tint, Genoveva Montserrat, sòcia del Centre d'Estudis Comarcals i assistent habitual a les sortides i xerrades que organitzem, va presentar la seva darrera publicació, el recull de relats breus *Signes*. L'autora, d'una forma molt amena i treballada, va anar-nos explicant detalls, curiositats i motivacions en relació amb cadascun dels nou escrits inclosos en el llibre. Així, vam poder entendre com és la vida d'una persona sinestèsica o a què es dediquen els rúrex. També vam descobrir que alguns d'aquests escrits són petits homenatges als parlars populars (amb les seves dites i frases fetes) o a les trementinaires en dos dels casos. Sobretot, però, els que encara no l'havien llegit van acabar amb moltes ganes d'endinsar-se en aquest conjunt de relats de temàtiques molt diferents, però tots interessants, originals i ben escrits.

Al final de l'acte, Genoveva Montserrat va avançar que a principis de l'any que ve té previst treure una altra obra, la novel·la *El nom del vi*, un relat sobre el dol ambientat a l'Empordà. Serà la seva segona novel·la després de *La tirania del feble*, una història de dominació i desvetllament, publicada el 2022.

LA FAMÍLIA ALSIUS DONA LA MANDÍBULA DE BANYOLES A LA CIUTAT

El 21 de novembre de 2025 la família Alsius va fer donació oficial de la mandíbula de Banyoles a la ciutat. La família l'ha custodiat amb cura i determinació durant 137 anys. Aquesta peça arqueològica, trobada el 1887 en una pedrera del pla de la Formiga, és la resta òssia d'*Homo sapiens* més antiga d'Europa (entre 45.000 i 65.000 anys d'antiguitat).

La família Alsius ha estat íntimament vinculada al Centre d'Estudis des de la seva fundació, el 1943, i alguns dels seus membres han format part, durant anys, de diverses juntes directives de l'entitat.

Des de feia molts anys, al Museu Arqueològic s'hi mostrava una còpia molt ben aconseguida d'aquest peça tan valuosa, però ara s'hi podrà exhibir l'original que, juntament amb moltes altres restes arqueològiques, faran del nostre museu un equipament cultural de primera categoria.

Des del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles expressem la nostra satisfacció per aquesta notícia i felicitem la família Alsius per la seva decisió, que posa de manifest la seva estimació envers la nostra ciutat, seguint l'exemple del seu il·lustre antecessor, Pere Alsius i Torrent, que va ser el descobridor de la mandíbula.

PROJECCIÓ *PEGA NEGRA, OR NEGRE*

La projecció del documental *Pega negra, or negre*, que es va dur a terme el divendres 23 de gener de 2026 al local del Centre Excursionista en col·laboració amb el Centre d'Estudis, va ser una agradable sorpresa. Poca gent sabia el que era la pega negra, els seus usos i la tècnica d'obtenció tan elaborada, que s'ha anat perpetuant i millorant al llarg dels segles.

La producció, impulsada per 24 Imatges x Segon, amb realització audiovisual de Quim Paredes i música de Lluïsa Paredes, donava a conèixer dues experiències: una a una zona rural de Burgos i l'altra, a les Gavarres. Aquesta última

es va dur a terme en una instal·lació totalment nova, que es va poder fer gràcies a l'assessorament dels últims testimonis directes de l'ofici de pegaire.

Els assistents, una seixantena, van quedar molt impressionats per aquest antic ofici i la seva tècnica, i van participar en un col·loqui molt animat amb Josep Matés, l'ànima del projecte, i el director del documental, Quim Paredes.

PROJECCIÓ DEL DOCUMENTAL *TRANSHUMÀNCIA, EL CAMÍ DE L'HERBA ETERNA*

El divendres 6 de febrer de 2026, al Tint, va tenir lloc la projecció del documental *Transhumància, el camí de l'herba eterna*, que reivindica i reconeix el treball dels pastors i posa en valor la importància d'aquesta professió per a la preservació del territori. Dirigida per Pau Barrull, apropa l'ofici a les persones i convida a fer una reflexió sobre el futur del medi natural i social.

En acabar la projecció, es va fer un col·loqui obert per cercar un espai de diàleg i reflexió compartida per tal de valorar la vida dels pastors.

Volem agrair al director del documental la seva presència i col·laboració en el diàleg.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE SOCIS 2026

El dissabte 31 de gener de 2026 va tenir lloc l'Assemblea General Ordinària de Socis anual, amb una assistència de trenta-sis persones.

Segons l'ordre del dia establert prèviament, en primer lloc es va fer l'aprovació de l'acta de l'Assemblea de l'any anterior. Tot seguit, es va presentar el resum de les activitats de l'any 2025, i es van aprovar els comptes d'aquest mateix exercici. Tenint presents tant els futurs costos de la rehabilitació de Can Gussinyer com l'increment observat en les despeses ordinàries, i tot recordant les desgravacions que tenen les quotes de socis en ser el Centre d'Estudis una entitat d'utilitat pública (bonificació fiscal del 80 % sobre els primers 250 € de donació i del 40 % per la resta de les seves donacions), es va acordar augmentar lleugerament les quotes anuals per al 2026, que van quedar establertes de la manera següent: quota individual, 40 €; quota familiar, 50 €; quota jove (18 a 35 anys), 10 €; quota soci protector: a partir de 60 €; quota entitats, 75 €, i empresa col·laboradora, 200 €.

Arran dels canvis en la vicepresidència i la tresoreria, i la incorporació de nous vocals, l'Assemblea també va ratificar la composició de la Junta Directiva, amb la distribució de càrrecs següent: presidenta, Roser Masgrau; vicepresident, Josep Callís Figueras; secretària, Pilar Castel; tresorer, Jaume Masó. Vocals: Pere Noguer, Carles Puncernau, Xavi Vila, Isabel Roura, Miquel Boix, Guerau Palmada, Josep Grabuleda i Narcís Camps. Vocals consultius: Ramon Folch, Jordi Galofré, Mariona Juncà, Joan Nogué, Jordi Xena, Lluís Pau, Josep Navarro i Julià Maroto.

Pel que fa al 2026, es van anunciar les activitats que estaven previstes de fer i es va aprovar la proposta de pressupost anual. Tot seguit, la presidenta, a tall de cloenda, va voler

remarcar que un dels objectius principals del Centre d'Estudis és vetllar pel patrimoni global de la comarca, protegir-lo i donar-lo a conèixer. A banda, també va recordar que totes les activitats que s'organitzen són desinteressades i gratuïtes, i va voler agrair les subvencions rebudes per part de les diferents institucions, però sobretot el suport dels socis en tots els aspectes.

Abans de cloure l'Assemblea, es va obrir un torn de paraules entre els socis assistents que va ser molt participatiu.

ELS CENTRES D'ESTUDIS I LA PREMSA

Arran de la presentació del llibre *Història del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles*, de Jordi Galofré, es va publicar un reportatge sobre els centres d'estudis de les terres gironines a *El Punt-Avui*. Agraïm al diari i a l'autora, Gemma Busquets, haver-nos dedicat aquest escrit.

Així mateix, la *Revista de Banyoles* va dedicar un ampli reportatge a la nostra entitat arran d'aquesta mateixa presentació. Agraïm també aquesta atenció.

Els podeu llegir a la nostra pàgina web.

NOU NÚMERO DE LES GARROTXES

L'abril passat va sortir a la venda el número 37 de la revista *Les Garrotxes*, corresponent a la primavera i l'estiu de 2026. Dirigida pel periodista banyolí Jordi Nierga, aquest número dedicava el dossier central als horts. Com és habitual, hi havia col·laboracions de diversos socis del Centre d'Estudis: Eloi Camps («Plantes de l'estany per lligar natura i art»), Miquel Sitjar («Cavar i collir a l'alta muntanya» i «Els canals de la família Sau»), Guerau Palmada («El valor de Sota Monestir» i «Santa Eulàlia de Crespià»), Joaquim Soler («50 anys d'excavacions a l'Arbreda») i Salvador Sarquella («Del magma a la roca»). A més, Xavier Xargay hi va publicar un article dedicat a la nostra consòcia Dolors Pinatella («Dolors o la invisibilitat»). Es tracta, en definitiva, d'una iniciativa editorial a la qual convé donar suport.

VISITES EXCLUSIVES PER A SOCIS

El dissabte 23 de maig de 2026 va tenir lloc la primera de les visites als museus de Banyoles. Vam començar pel monestir. En Josep Callís va fer una introducció sobre els orígens del monestir i de les successives edificacions i remodelacions de l'espai arquitectònic fins a arribar a les estructures que avui segueixen dempeus. Després d'aquesta introducció, vam visitar el retaule de la Mare de Déu de l'Escala. En Pere Freixas i la Roser Juanola van fer-nos una explicació amplíssima sobre aquesta magnífica obra de Joan Antigó. Van situar-lo en el seu temps, van valorar la seva factura i ens van explicar amb detall tota la iconografia representada.

En acabar es va fer un incís en la necessitat d'habilitar el monestir com a centre d'explicació i d'exhibició de tota la riquesa patrimonial que conté, començant pel retaule i l'arqueta i seguint per obres notables que avui resten amagades als visitants.

Una visita molt interessant amb una assistència de socis molt notable (gairebé quaranta).

La segona de les visites als museus de la ciutat va tenir lloc el dissabte 6 de juny. En aquesta ocasió vam apropar-nos al Centre d'Art de Banyoles, que recull una part de la col·lecció Gimferrer.

Ens va fer la visita la Maria de Lluc Serra, sòcia del Centre, doctora en Història de l'art i responsable de la museïtzació del Centre d'Art. Ens va guiar per l'exposició explicant-nos les raons dels àmbits que l'estructuren. A més a més, va explicar cada un dels quadres des del punt de vista artístic i temàtic, enriquint-ho amb petites anècdotes que feien referència a les casuístiques amb què es va trobar en Jordi Gimferrer en crear la col·lecció o les pròpies vivències de la Maria quan planificava la museïtzació. Hi va haver rigor, entusiasme i professionalitat. Un agraïment sincer de tots els assistents, uns trenta-sis, a la Maria de Lluc.

En acabar va arribar en Jordi Gimferrer, un dels socis actuals més antics del Centre, que va estar molt content de la nostra visita; vam aprofitar per saludar-lo i agrair la seva donació a la ciutat.

PROPERES ACTIVITATS

CURS 2026-2027

XXV CONCURS DE FOTOGRAFIA DE LA NATURA

El 2027 arribem a la 25a edició del Concurs de Fotografia de la Natura. La temàtica anirà dedicada als canvis a la natura.

IX PREMI D'HUMANITATS JOAQUIM PALMADA I TEIXIDOR 2027

El Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles torna a convocar el Premi d'Humanitats Joaquim Palmada i Teixidor. És un premi dirigit a estudiants dels instituts de batxillerat del Pla de l'Estany amb l'objectiu d'estimular l'interès pels temes humanístics. Cada centre de secundària pot enviar un màxim de tres treballs presentats durant el curs 2026-2027.

XXIV CICLE DE SORTIDES *CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY*

Aquest proper curs continuarem amb les sortides de *Conèixer el Pla de l'Estany*. Aquestes són les primeres que tenim previstes:

- 11 d'octubre: visita per Banyoles. «Del monestir a l'estany per places i placetes».
- 8 de novembre: Palol de Revardit.
- 13 de desembre: Porqueres i Camós.

COM FER-SE SOCI

Els únics requisits per ser soci del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles són ser major de setze anys i pagar la quota establerta.

Podeu fer la inscripció de diferents maneres:

• Personalment al Centre, al carrer Sant Pere, núm. 10, de Banyoles, els dimarts i divendres de 9.30 a 11.30 h.

• Per telèfon, al 872 20 26 23, en el mateix horari.

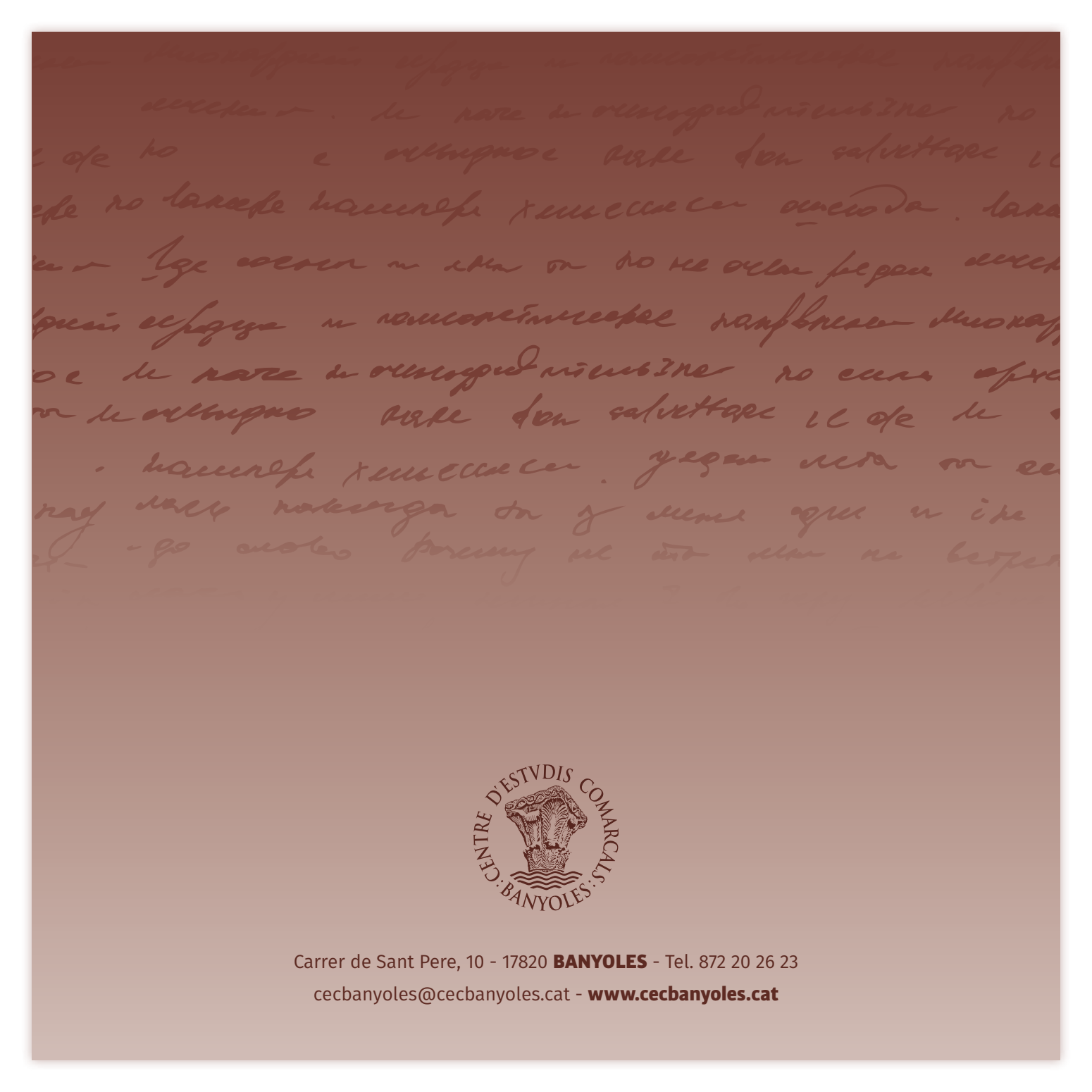
• Per correu electrònic, a **cecbanyoles@cecbanyoles.cat**, indicant el nom i un telèfon i ens posarem en contacte amb vosaltres, o bé directament des de la nostra pàgina web: **cecbanyoles.cat**.

La col·laboració econòmica és de 40 € l'any per al soci individual, 10 € per als socis joves (de 18 a 35 anys), 50 € per al familiar i 75 € per a les institucions. A més, oferim altres modalitats de quota: quota soci protector, a partir de 60 €, i quota empresa col·laboradora, de 200 €.

Si voleu informació sobre el Centre podeu consultar la nostra pàgina web:

www.cecbanyoles.cat

I també les nostres xarxes socials:

Carrer de Sant Pere, 10 - 17820 **BANYOLES** - Tel. 872 20 26 23
cecbanyoles@cecbanyoles.cat - **www.cecbanyoles.cat**